

Elinvoimajoin palveluiden kommentit tarkastuslautakunnan vuoden 2022 arviointikertomuksessa esitettyihin havaintoihin

Elinvoimajohtaja aloitti tehtävässään kesäkuussa 2022. Vuoden jälkimmäisen puolikkaan aikana perehdyttiin tehtävään ja työlle asetettuihin tavoitteisiin, sekä työstettiin vuoden 2023 talousarvio vastaamaan tavoitteiden edistämistä mahdollisimman hyvin. Työ hankesalkun suunnitelmallisuuden lisäämisestä ja työsidoryhmäyhteistyön syventämisestä sekä koulutusorganisaatioiden, että alueen muiden elinvoima- ja kehitysorganisaatioiden kanssa ovat keskeisiä myös vuoden 2023 lopussa päätöksentekoon ehtivässä uudessa elinvoimastrategiassa.

Työllisyyden kuntakokeilun toimintaa on vakiinnutettu. Pohjois-Pohjanmaan kohtuullisen hyvä työllisyystilanne näkyi laskeneessa työmarkkinatuen kuntaosuudessa. Päätöksenteossa oli myös kaksi työllisyyspalveluihin liittyvää hanketta, jotka ovat molemmat käynnistyneet suunnitellusti. Jokilaaksojen kuntakokeilun toiminnan vakiintuminen näkyi vuonna 2022 myös esimerkiksi kuntakokeilujen NPS-mittauksissa, jossa tulokset olivat poikkeuksetta hyviä. Kuntakokeilusta saadut kokemukset ovat erittäin tärkeitä TE-uudistusta valmisteltaessa.

Hyvinvointilautakunta vuoden 2022 arviointikertomus

Hyvinvointilautakunta 20.09.2023 § 80
936/00.03.00/2023

Valmistelija

Hyvinvointijohtaja Joose Kemppainen

Kaupunginvaltuusto käsitteli tarkastuslautakunnan antaman arviointikertomuksen vuodelta 2022 kokouksessaan 19.6.2023 ja saattoi sen kaupunginhallitukselle sekä lauta- ja johtokunnille toimenpiteitä varten. Tarkastuslautakunnan arviointityön painopistealueina vuonna 2022 olivat elinvoimapaalvelut, kaupungin hallinto ja henkilöstö sekä talouden seuranta.

Arviointikertomus vuodelta 2022 on liitteenä.

Tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa nostetaan esille muun muassa koronan jättämät vaikutukset erityisesti hyvinvointitoimialalle. Tarkastuslautakunta näkee tärkeäksi, että pandemian haittavaikutuksista selviytyminen olisi nopeaa ja pysyvää. Tämän varmistamiseksi tarkastuslautakunta näkee toimialan tarvitsevan jatkossa tehostettuja toimia.

Vuoden 2022 alussa voimassa olleet koronarajoitukset vaikuttivat monin paikoin hyvinvointitoimialan palveluiden toteuttamiseen. Tarkastuslautakunta nostaa erityisesti esille kulttuuripalveluiden tarjoamat kokous, koulutus- ja ravintolapalvelut, jotka jäivät lähes kokonaan tauolle alkuvuodesta. Tarkastuslautakunta tunnistaa myös muuttuneen ostokäytöksen lipunmyynnin osalta, mikä vaikeuttaa ennakointia sekä aiheuttaa mahdollisesti tapahtumien peruuntumisia. Arviointikertomuksessa todetaan kulttuurikeskus Akustiikan olevan edelleen yksi Ylivieskan merkittävimmistä vetovoimatekijöistä. Arviointikertomuksessa tunnistetaan Akustiikassa järjestettävien kaupungin omien tuotantojen olevan yksi mahdollinen keino lisäämään kaupungin matalankynnyksen kulttuuritarjontaa

Tarkastuslautakunnan tekemät yleiset havainnot pyritään huomioimaan hyvinvointitoimialan toiminnassa sekä sen kehittämisessä. Yleisiä havaintoja oli muun muassa huomion kiinnittäminen rekryointihaasteisiin sekä henkilöstön jaksamiseen ja sairaspöissaolojen seurantaan.

Esittelijä

hyvinvointijohtaja Joose Kemppainen

Päätösehdotus

Hyvinvointilautakunta merkitsee tiedoksi tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen sekä saattaa asian edelleen tiedoksi kaupunginhallitukselle.

Päätös

Hyvinvointilautakunta merkitsi tiedoksi tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen sekä saattaa asian edelleen tiedoksi kaupunginhallitukselle.

Ilmoitusasiat

Jokilaaksojen jätelautakunta 24.08.2023 § 26

1. Kaupungintalon ulko-ovet lukossa 1.9.2023 alkaen
2. Asiakastyytyväisyyskyselyn tulokset
3. Jätelautakuntien neuvottelupäivät 15. – 16.11.2023, Tampere
4. Lausunto hallinto-oikeudelle
5. Ylivieskan kaupungin tarkastuslautakunnan arviointikertomus 2022

Esittelijä vs. jätelautakunnan esittelijä Anu Linnala

Päätösehdotus Ilmoitusasiat merkitään tiedoksi.

Päätös Ilmoitusasiat merkittiin tiedoksi.

Mirjami Räisänen poistui kokouksesta pykälän käsittelyn aikana klo 16:55.

Arviointikertomus vuodelta 2022

Sivistyslautakunta 19.09.2023 § 112
936/00.03.00/2023

Tarkastuslautakunta 29.05.2023 § 73

Kuntalain 121 §:n mukaan tarkastuslautakunnan yhtenä tehtävänä on arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Tarkastuslautakunta antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä. Kunnanhallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta.

Esittelijä	puheenjohtaja
Päätösehdotus	Tarkastuslautakunta hyväksyy arviointikertomuksen ja päättää luovuttaa arviointikertomuksen vuodelta 2022 valtuustolle käsiteltäväksi.
Päätös	Hyväksyttiin ja luovutettiin arviointikertomus vuodelta 2022 valtuustolle käsiteltäväksi.

Kaupunginvaltuusto 19.06.2023 § 31
936/00.03.00/2023

Valmistelija	tarkastuslautakunta
Päätösehdotus	Kaupunginvaltuusto käsittelee tarkastuslautakunnan antaman arviointikertomuksen vuodelta 2022 ja saattaa sen kaupunginhallitukselle sekä lauta- ja johtokunnille toimenpiteitä varten.
Asian käsittely	Arviointikertomuksen esitteli tarkastuslautakunnan puheenjohtaja Auli Mustikkamaa. Kaisa Savela saapui kokoukseen tämän pykälän käsittelyn aikana klo 15.20.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.

Sivistyslautakunta 19.09.2023 § 112
936/00.03.00/2023

Valmistelija	Sivistysjohtaja Kai Perttu, puh. 044 4294 314, Talouspäällikkö Tuomo Kallio, puh. 044 4294 315
--------------	--

Koulutuspalvelut

Kuntalaisten ja koulutuspalveluiden kannalta uusien koulujen valmistuminen oli merkittävä investointi. Koulujen käyttöönotto on jatkunut. Kaupungin talouden haasteet näkyvät erityisesti toimialoilla, joissa palveluiden kysyntä kasvaa ja käytettävissä ovat rajalliset määrärahat ja resurssit.

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että sivistyspalvelujen budjetointi tehdään realistisesti. Erityisenä haasteena on palkkamäärärahojen niukkuus, mikä johtuu palveluiden kysynnän kasvusta ja taloudellisten raamien välisestä epäsuhteesta. Tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa nostetaan esille yhtenä keskeisenä haasteena jatkossa tasavertaisuuden ja oikeuden mukaisuuden näkökulmasta koulujen resurssien riittävyyden koulujen välillä erityisesti liittyen koulujen kalusto-, laite- ja välinehankintoihin sekä leasing- määrärahoihin. Nykyiset määrärahat ovat pienet. Asiat voidaan ratkaista vain riittävillä määrärahoilla, jotka viime kädessä valtuusto osoittaa toimintaan varten. Oppimisympäristöissä on eroja lähes kaikissa kunnissa.

Koulutuspalveluissa on pidempään ollut haasteita erityisesti erityisopettajien saatavuudessa. Haaste on valtakunnallinen ja koulutuspoliittinen eli erityisopettajien koulutuspaikkoja tulisi lisätä erityisesti Pohjois-Suomen alueelle. Tätä kautta olisi mahdollisuuksia parantaa erityisopettajien saatavuutta alueella. Kunta-alan yleinen haaste sijaisten saatavuudessa on tuttu ilmiö myös koulutuspalveluissa.

Vuoden 2022 lopussa oppilashuoltopalvelut eli kuraattori- ja psykologipalvelut siirtyivät hyvinvointialueen tehtäviksi. Toivottavaa on, ettei palveluiden saatavuus heikkene tai vaarannu uuden toimintamallin myötä. Haasteena on oppilaiden ja opiskelijoiden lisääntyvät mielenterveyden ongelmat, joita kaupungilla ei ole mahdollisuuksia ratkaista, kun palveluiden järjestämisvastuut ovat muualla.

Koulutuspoliittisesti merkittävä uudistus oli oppivelvollisuuden laajeneminen toiselle asteelle. Ylivieskan kaupungin näkökulmasta lukiokoulutus muuttuu opiskelijalle maksuttomaksi - lukiolle ja perusopetukselle sekä koulutuksen järjestäjälle uudistus merkitsee lisävelvoitteita esimerkiksi oppivelvollisuuden seurantaan ja tarpeellisiin opiskelun tukitoimiin liittyen. Tämä edellyttää myös taloudellisia resursseja.

Jatkossa ikäluokkien pieneminen vaikuttaa ensivaiheessa varhaiskasvatuspalveluiden kysyntään ja myöhemmin myös alakoulujen oppilasmääriin. Yläkoulujen oppilasmäärä kasvaa pidempään samoin lukion opiskelijoiden lukumäärän voi ennustaa kasvavan.

Tulevaisuudessa osa henkilöstön rekrytoinneista on syytä tehdä määräaikaaisesti ja varautua opetusryhmien lukumäärien vähentämiseen, kun oppilasmäärä vähenee. Koulutuspalveluissa on laadittu ennusteita tuleville vuosille syntyneiden lasten perusteella.

Varhaiskasvatus:

Tarkastuslautakunta kiinnitti lausunnossaan huomiota *"rekrytointihaasteisiin, jotka näkyvät kunta-alalla yleisesti"*.

- Varhaiskasvatuksessa rekrytointihaasteet kohdentuvat erityisesti varhaiskasvatuksen erityisopettajiin, varhaiskasvatuksen opettajiin ja

varhaiskasvatuksen opettajiin, joilla on esiopettajan kelpoisuus sekä yleisesti sijaisten saatavuuteen päiväkodeissa.

- Tulosalueella on lisätty työpaikkailmoitusten kiinnostavuutta mm. nostamalla esille työnantajan tarjoamia työhyvinvointietuja ja liittämällä ilmoituksiin video varhaiskasvatuksen toiminnasta.

"Tarkastuslautakunnan mielestä on syytä varautua siihen, että tulevaisuudessa tulee painetta siirtyä kokonaan asiakkaille maksuttomaan varhaiskasvatukseen, mikä lisääisi varhaiskasvatuksen kustannuksia kaupungille."

- Vaikka varhaiskasvatuksen asiakasmaksutuotot ovat alentuneet viime vuosien aikana, ne ovat edelleen merkittäviä kaupungin talouden kannalta.
- Mikäli varhaiskasvatuksen asiakasmaksuja ei perittäisi, myös kaupungin maksuosuus palvelusetelikustannuksista lisääntyisi merkittävästi.

"Palveluverkkotarpeen arvioiminen ikäluokkien pienentyessä vaatii jatkuvaa seuranta ja arviointia sekä päätöksentekoa sopeuttamistoimenpiteitä huomioiden myös palvelutarpeiden kausivaihtelut." Kaupungin taloudellinen tilanne asettaa omat rajoitteet toimintojen järjestämiselle ja niiden uudelleen arvioinnille.

- Vuoden 2024 budjetin laadinnan yhteydessä päivitetään arvioita tulevien vuosien osalta varhaiskasvatuksen piirissä olevien lasten määrästä. Palvelutarpeiden arvioiminen on haasteellista, koska niihin vaikuttavat yhteiskunnalliset ja perhekohtaiset tilanteet sekä vuoden aikana tapahtuvat suuret lapsimäärän kausivaihtelut.
- Toimintakaudella 1.8.2023-31.7.2024 käytössä olevat varhaiskasvatuspaikat ovat jo syksyllä 2023 lähes täynnä perhepäivähoitajien määrän vähentymisen johdosta. Välttämätön tarve lisäpaikkoihin voi konkretisoitua talvi- tai erityisesti kevätkauden 2024 aikana. Tästä huolimatta tarve sopeuttamistoimenpiteitä koskevaan päätöksentekoon voi nousta esille nopeastikin.

Nuorisopalvelut:

Nuorisopalveluiden osalta arviointikertomuksessa ei ollut toimenpide-ehtotuksia. Kertomuksessa todettiin uudet loppuvuodesta käyttöönotetut tilat, jotka remontoitiin tarkoituksenmukaisiksi nuorten ollessa mukana suunnittelussa. Tilat ovat osoittautuneet erittäin onnistuneiksi. Kaikki kaupungin nuorisotyöntekijät ovat nyt yhden katon alla ja mikä tärkeintä, nuoret ovat löytäneet tilat ja kävijämäärät kasvaneet.

Nuorisotyötä on kehitetty myös vuonna 2022 hankerahan avulla. Nuorisopalveluiden toimintatavoitteena on saada pysyvä rahoitus hyväksi havaittuihin ja hankerahan avulla aloitettuihin toimintoihin ja päästä nuoriin panostetussa rahoituksessa Suomen keskiarvoon.

Sivistyslautakunta yleisesti

Tarkastuslautakunta tunnistaa hyvin osaavan työvoiman ja rekrytoinnin haasteet sekä työn kuormittavuuden ja varajärjestelyiden haasteet, jotka

Ylivieskan kaupunki

Ote pöytäkirjasta

Sivistyslautakunta

§ 112

19.09.2023

johtuvat pääosin toimialan ohuesta organisaatiosta ja valtakunnallisesta osaajapulasta tietyissä tehtävissä.

Jatkossa on pyrittävä kehittämään strategisten tekojen mittareita ja asetettujen tavoitteiden (tekojen) toteutumisen seuranta.

Tarkastuslautakunnan tekemät yleiset havainnot pyritään huomioimaan sivistystoimialan toiminnassa sekä sen kehittämisessä.

Esittelijä

sivistysjohtaja Kai Perttu

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta merkitsee tiedoksi tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen sekä saattaa asian edelleen tiedoksi kaupunginhallitukselle ja tarkastuslautakunnalle.

Päätös

Hyväksyttiin.

Tämä asiakohda käsiteltiin § 109 jälkeen.

Otteen oikeaksi todistaa 22.09.2023

Minna Seppälä
pöytäkirjanpitäjä

Arviointikertomus vuodelta 2022, tekniset palvelut

Teknisten palveluiden lautakunta 05.09.2023 § 120
936/00.03.00/2023

Valmistelija

tekninen johtaja Leena Löytynoja

Kaupunginvaltuusto käsitteli tarkastuslautakunnan antaman arviointikertomuksen vuodelta 2022 kokouksessaan 19.6.2023 ja saattoi sen tiedoksi kaupunginhallitukselle sekä lauta- ja johtokunnille toimenpiteitä varten.

Tarkastuslautakunnan arviointityön painopistealueina vuonna 2023 olivat elinvoimapaalvelut, kaupungin hallinto ja henkilöstö sekä talouden seuranta.

Arviointikertomuksessa todetaan teknisten palveluiden osalta seuraavasti: "tarkastuslautakunta näkee hyvänä, että korjausvelkaa pyritään vähentämään ja ennaltaehkäisemään. Kuitenkin yleisen kustannustason, inflaation, energian hinnan ja korkojen nousu luo omat uudenlaiset haasteensa tuleville vuosille. Tarkastuslautakunta pohtii käytössä olevan noin 6M€/vuosi investointikaton riittävyttä. Myös korjausvelkaa on edelleen paljon, muun muassa tieverkoston osalta."

Esittelijä

tekninen johtaja Leena Löytynoja

Päätösehdotus

Teknisten palveluiden lautakunta merkitsee tiedoksi tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen sekä saattaa asian edelleen tiedoksi kaupunginhallitukselle.

Päätös

Hyväksyttiin.

Otteen oikeaksi todistaa 07.09.2023

Maria Laukka
pöytäkirjanpitäjä

Arviointikertomus 2022

Ylivieskan seudun kansalaisopiston johtokunta 19.10.2023 § 29
936/00.03.00/2023

Valmistelija	kansalaisopiston vs. rehtori Varpu Sankelo
	Kaupunginvaltuusto on kokouksessaan 19.6.2023 §31 käsitellyt tarkastuslautakunnan antaman arviointikertomuksen vuodelta 2022 ja saattanut sen kaupunginhallitukselle sekä lauta- ja johtokunnille toimenpiteitä varten. Liitteenä olevan arviointikertomuksen luvussa 7.5 sivulla 20 on katsaus kansalaisopiston toimintaan.
Esittelijä	kansalaisopiston vs. rehtori Varpu Sankelo
Päätösehdotus	Johtokunta merkitsee tiedoksi ja huomioi arviointikertomuksessa esitetyt kansalaisopistoa koskevat asiat.
Päätös	Merkittiin tiedoksi

Arviointikertomus vuodelta 2022, musiikkiopisto

Ylivieskan seudun musiikkiopiston johtokunta 16.10.2023 § 21
936/00.03.00/2023

Tarkastuslautakunta 29.05.2023 § 73

Kuntalain 121 §:n mukaan tarkastuslautakunnan yhtenä tehtävänä on arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Tarkastuslautakunta antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä. Kunnanhallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta.

Esittelijä	puheenjohtaja
Päätösehdotus	Tarkastuslautakunta hyväksyy arviointikertomuksen ja päättää luovuttaa arviointikertomuksen vuodelta 2022 valtuustolle käsiteltäväksi.
Päätös	Hyväksyttiin ja luovutettiin arviointikertomus vuodelta 2022 valtuustolle käsiteltäväksi.

Kaupunginvaltuusto 19.06.2023 § 31
936/00.03.00/2023

Valmistelija	tarkastuslautakunta
Päätösehdotus	Kaupunginvaltuusto käsittelee tarkastuslautakunnan antaman arviointikertomuksen vuodelta 2022 ja saattaa sen kaupunginhallitukselle sekä lautaja johtokunnille toimenpiteitä varten.
Asian käsittely	Arviointikertomuksen esitteli tarkastuslautakunnan puheenjohtaja Auli Mustikkamaa. Kaisa Savela saapui kokoukseen tämän pykälän käsittelyn aikana klo 15.20.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.

Ylivieskan seudun musiikkiopiston johtokunta 16.10.2023 § 21
936/00.03.00/2023

Valmistelija	musiikkiopiston rehtori
	Musiikkiopiston osalta arviointikertomuksessa ei ollut toimenpide-ehdotuksia. Tarkastuslautakunta tunnistaa hyvin taiteen perusopetuksen tavoitteellisuuden ja musiikkiopiston roolin alueellisena toimijana sekä osaavan opetushenkilöstön ja hallinnon työvoimatarpeen ylikunnallisessa oppilaitoksessa.

Yleisellä tasolla tarkastuslautakunta toteaa, että jatkossa on pyrittävä kehittämään strategisten tekojen mittareita ja asetettujen tavoitteiden (tekojen) toteutumisen seuranta. Henkilöstön osalta tarkastuslautakunta nostaa esille vuorovaikutuksen kehittämisen työnantajan ja työntekijöiden välillä sekä johtamisjärjestelmän selkeyden ja koulutusten merkityksen.

Tarkastuslautakunnan tekemät yleiset havainnot pyritään huomioimaan musiikkiopiston toiminnassa sekä sen kehittämisessä.

Arviointikertomus oheismateriaalina.

Esittelijä	musiikkiopiston rehtori Seija-Leena Latvakoski
Päätösehdotus	Johtokunta merkitsee tiedoksi tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen sekä saattaa asian edelleen tiedoksi kaupunginhallitukselle ja tarkastuslautakunnalle.
Päätös	Hyväksyttiin.